

Trelleborgs kommun

Rektorn vid Anderslövs skola

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Anderslövs skola
i Trelleborgs kommun

Tillsyn i Anderslövs skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Trelleborgs kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Anderslövs skola besöktes av Skolinspektionen den 13 och 14 september 2012.

Fakta om skolan

På Anderslövs skola finns förskoleklass, grundskola med årskurserna 1–6 och fritidshem. De totalt 254 eleverna är indelade i två förskoleklasser och grundskola med två parallellklasser i varje årskurs, utom i årskurs 3, där det finns tre klasser. Skolan är organiserad i tre arbetslag: Förskoleklass tillsammans med årskurserna 1–3, årskurserna 4–6 och fritidshemmet. En pågående omorganisering innebär att skolan kommer att ingå i en enhet tillsammans med den närbelägna Väståkraskolan som har årskurserna 7–9. En och samma rektor leder de båda skolorna sedan knappt två år tillbaka.

För årskurs 3 redovisar skolan andel elever som nått de nationella målen i svenska och matematik åren 2010–2012. 2010 nådde 96 procent av eleverna målen i svenska medan 88 procent gjorde det i matematik. Året därpå, 2011, var resultaten sämre – 78 procent i svenska och 75 i matematik. 2012 redovisas att 89 procent nått målen i svenska och 95 i matematik. Resultaten på nationella ämnesprov i årskurs 3 avviker en del från den redovisade måluppfyllelsen i ämnena. År 2010 var resultaten på de nationella proven lägre än måluppfyllelsen i ämnena – 88 procent i svenska och 75 i matematik. 2011 lyckades eleverna betydligt bättre på de nationella proven och resultaten på proven var avsevärt högre än måluppfyllelsen – 92 procent i svenska och 86 i matematik. Resultaten på de nationella proven 2012 var högre än måluppfyllelsen – 96 procent i svenska och 98 i matematik.

För årskurserna 5/6 redovisar skolan kunskapsresultat i samtliga ämnen för åren 2008–2012. För 2012 anges att 97 eller 100 procent av eleverna nått de nationella målen i samtliga ämnen utom engelska (95), Idrott och hälsa (92) och svenska (84). I engelska varierar resultaten över tid från 73 till 95 procents måluppfyllelse, med det lägsta resultatet 2010 och det högsta 2012. I matematik syns en uppåtgående trend från 68 till 95 procent med undantag för 2011, då 71 procent av eleverna nådde målen i ämnet. Resultaten i svenska varierar mellan 66 och 84 procent, med det lägsta resultatet 2009 och det högsta 2012. Åren 2009–2011 är resultaten på de nationella proven i årskurs 5 högre än måluppfyllelsen i engelska, matematik och svenska medan de överensstämmer helt i svenska som andraspråk. Tydligast är skillnaden mellan nationella prov och måluppfyllelse i svenska. År 2009 är differensen som störst, då 85 procent av

eleverna klarade de nationella proven men endast 66 procent bedömdes ha nått målen totalt i ämnet. År 2012 kvarstår tendensen att resultaten på nationella proven är högre än total måluppfyllelse i svenska medan för engelska och matematik är resultaten på nationella prov något lägre än den totala måluppfyllelsen i ämnena.

För ytterligare information om kunskapsresultaten se http://siris.skolverket.se/reports/rwservlet?pdf=&notgeo=&report=skolblad_gr&P_SKOL_ID=2348

På Anderslövs skola genomfördes intervjuer med elever, lärare, elevhälsoteam och rektor. En rundvandring gjordes med elever som visade skolans lokaler. Kortare lektionsbesök ingick också i skolbesöket.

Helhetsbedömning

Skolan leds av en rektor som, utifrån vad Skolinspektionen kan bedöma, har god kunskap om de nationella styrdokumenterna och som verkar för att utbildningen utvecklas. Rektorn, som i februari 2013 ska avgå med pension, har förberett överlämnandet genom att skapa tydliga och väldokumenterade system och strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet och andra processer inom verksamheten.

Inom bedömningsområdet Trygghet och studiero finns brister i förmågan att komma tillrätta med elevers ordningsstörande beteende. Eleverna har inte tillräcklig kännedom om skolans ordningsregler och det finns tillkortakommanden i lärarnas samsyn på ordningsregler. Brister som rör elevernas rätt till särskilt stöd finns och kan påverka elevernas möjligheter att nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Skolinspektionen uppmärksammar också brister inom området Bedömning och betygssättning. De bedömningar som görs i skriftliga individuella utvecklingsplaner med omdömen har i flera fall ingen eller svag koppling till kursplanernas kunskapskrav i respektive ämne. Denna brist kan ha ett samband med att skolan påfallande ofta har högre resultat på nationella ämnesprov än i den bedömning som lärarna gör av elevernas totala kunskaper i de ämnen där nationella prov ges. Avslutningsvis konstaterar Skolinspektionen att det finns brister i tillgången till datorer och att internetuppkopplingen inte fungerar på ett tillfredsställande sätt för att genomföra en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut .

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Trelleborgs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 14 januari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Trelleborgs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att ordningsregler finns, har utarbetats under medverkan av eleverna och följs upp vid skolenheten (5 kap. 5 § skollagen)
- Säkerställa att rektor och lärare vidtar de åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero (5 kap. 3 § och 6 § första stycket skollagen)

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Rektorerna och lärarna ska, vidare vidta de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende. Enligt skollagen ska ordningsregler finnas som har utarbetats under medverkan av eleverna och följs upp vid skolenheten.

Elever framhåller i intervju att det är stökigt och svårt att få studiero i flera klasser. Några elever poängterar att det inte blir några konsekvenser för elever som stör studiero och ordning, att det finns lärare uttalar "tomma hot" som sedan inte fullföljs. Av de dokument Skolinspektionen tagit del av framgår att skolan har ordningsregler som framtagits av elevråd, personal och föräldraråd i augusti 2012. Intervjuade elever känner emellertid inte till att det finns nya ordningsregler som är gemensamma för alla. Eleverna har svårt att nämna exempel på ordningsregler och känner inte till om de finns uppsatta någonstans. Lärarna säger i intervju att reglerna ska sättas upp i klassrummen, men att alla inte har gjort det. Skolinspektionen ser ordningsregler uppsatta i ett av de klassrum som besöks. I skolans entré finns gamla ordningsregler från 2008 uppsatta på väggen. Av intervju med lärare framgår att det förekommer att lärare tolkar ordningsreglerna olika och att det ibland kan uppstå viss irritation, lärare emellan, över att alla inte ställer lika krav. Att det på skolan finns

problem med bemötande av elever och upprätthållande av ordningsregler samt auktoritet syns även i den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av. Rektorn bekräftar i intervju bristerna men framhåller också att det har blivit bättre på detta område under senaste året.

Mot denna bakgrund måste huvudmannen se till att utbildningen vid skolan utformas på ett sådant sätt att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Rektor och lärare behöver vidta de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende. Huvudmannen och rektorn föreläggs att se till att ordningsreglerna följs upp.

Författning

5 kap. 3, 5 och 6 § första stycket skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Trelleborgs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Säkerställa att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 8 § tredje stycket skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar)
- Se till att resursfördelning och stödåtgärder anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör (Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar)
- Säkerställa att rektor fattar beslut om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen)
- Se till att åtgärdsprogrammet följs upp och insatserna utvärderas löpande (3 kap. 9 § första stycket skollagen)

Motivering

Enligt skollagen och Lgr 11 ska eleverna få det särskilda stöd som utredningen visat att de behöver. Resursfördelning och stödåtgärder ska, enligt Lgr 11, anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör. Rektor ska, i enlighet med skollagen, se till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är,

hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt säkerställa att åtgärdsprogrammen följs upp och insatserna utvärderas löpande.

Elevhälsoteamet understryker i intervjun att alla elever inte får det särskilda stöd som de behöver. Teamet säger att utredningar görs och åtgärdsprogram upprättas av klasslärare och mentor tillsammans, men att åtgärdsprogrammen inte kan omsättas i praktiken. Lärarna säger i intervjuer att skolan identifierar alla elever med behov av särskilt stöd och att åtgärdsprogram upprättas, men att åtgärderna i alltför låg grad genomförs. Lärarna menar att de saknar specialpedagogisk handledning och specialpedagogiskt stöd i klassrummen. Stöd ges emellertid, särskilt i årskurserna 4–6, huvudsakligen i liten grupp utanför klassrummet. Stödåtgärderna utvärderas, enligt lärarna och rektorn, inte tillräckligt ofta för att säkerställa att de är ändamålsenliga. En anpassning av resursfördelning och stödåtgärder skulle, menar de, kunna medföra att elevernas behov bättre tillgodoses. De åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av anger inte tillräckligt konkreta åtgärder och saknar tydlig koppling till kunskapskraven i kursplanerna. I en del åtgärdsprogram anges medicinska diagnoser som elevens svårigheter, snarare än vilka svårigheter diagnosen medför för eleven att nå målen för utbildningen. Ett alltför stort ansvar för åtgärderna läggs på eleven själv. Värderande, negativa, formuleringar om elevers personliga egenskaper och hemförhållanden förekommer. Skolinspektionen vill poängtera att när åtgärderna är vagt beskrivna som att eleven ska få "ytterligare träning", "gå till specialpedagog", få "stöd i svenska/matematik", eller arbeta i "mindre grupp" är de svåra att utvärdera. I åtskilliga åtgärdsprogram anges inte heller hur de ska följas upp och utvärderas.

Därför ska huvudmannen se till att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver, att resursfördelning och stödåtgärder anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör, att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt att åtgärdsprogrammet följs upp och insatserna utvärderas löpande.

Författning

3 kap. 8 § tredje stycket skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

3 kap. 9 § skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Trelleborgs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Säkerställa att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen)
- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen)

Motivering

Omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna ska, enligt skollagen, avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen eleven får undervisning i. I de individuella utvecklingsplanerna ska det även, enligt skollagen, framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

I de dokument Skolinspektionen tagit del av och av intervjuer på skolan framgår att Anderslövs skola befinner sig i ett utvecklingsskede kring dokumentationen av elevernas kunskapsutveckling. Man har nyligen börjat använda ett digitalt verktyg för skriftliga individuella utvecklingsplaner med omdömen. Av intervjuer med lärare och rektor framgår att det inte finns några gemensamma rutiner för hur man ska skriva omdömen i det digitala verktyget. Variationerna mellan lärare och ämnen är därför stor och det blir mycket svårt för läsaren att få grepp om en elevs kunskapsutveckling. Variationen i kvaliteten på omdömena i förhållande till författningen är också stor. Det finns exempel på omdömen med god koppling till kursplanernas kunskapskrav men många omdömen har ingen eller svag koppling till kunskapskraven i ämnets kursplan. Ämnesövergripande omdömen ges i naturorienterande ämnen (No) i årskurserna 4 och 5. Från och med årskurs 4 är kursplanerna i biologi, fysik och kemi olika och därför måste ämnesvisa omdömen ges från och med årskurs 4 även om undervisningen är tematisk. Till och med årskurs 3 är kursplanerna i No respektive samhällsorienterande ämnen (So - historia, geografi, religionskunskap, samhällskunskap) likalydande för respektive ämnesgrupp. Därför får läraren i årskurserna 1-3 ge ämnesövergripande omdömen i No och So. Ett enda omdöme som täcker både No och So är dock inte godtagbart i dessa årskurser, något som förekommer i de dokument som Skolinspektionen granskat. I flera omdömen beskrivs vad eleven arbetat med, men inte vilka kunskaper eleven faktiskt har i relation till kunskapskraven. I något dokument har omdö-

met i geografi skrivits under ämnesrubriken "Samhällskunskap" samtidigt som omdömen saknas i samhällskunskap och religionskunskap. Värderande, negativa och olämpliga formuleringar om elevernas personliga egenskaper finns i en del individuella utvecklingsplaner.

I några omdömen finns exempel på vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Men i andra omdömen saknas framåtsyftande formuleringar. De framåtsyftande, formativa, bedömningar som finns har dock inte alltid en tydlig koppling till kunskapskraven eller läroplanen i övrigt.

Mot ovanstående bakgrund måste huvudmannen se till att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen eleven får undervisning i och att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Trelleborgs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Säkerställa att eleverna har tillgång till utrustning, böcker och andra lärmaterial som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen)

Motivering

Eleverna ska, enligt skollagen, ha tillgång till utrustning, böcker och andra lärmaterial som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

I intervju med lärare och rektor framkommer att skolans IT-utrustning är otillräcklig för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Antalet datorer är för litet och uppkopplingen till internet fungerar inte på ett tillfredsställande sätt.

Därför måste huvudmannen se till att eleverna har tillgång till utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Författning

2 kap. 35 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Maria Nyman och Annika Mullaart Ed samt undervisningsrådet Agneta Ericsson.

På Skolinspektionens vägnar

Björn Persson
Avdelningschef

Eva Bergenlöv
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).